

LIVIU LUNGU

FACEREA DUPĂ CHIPUL PICTAT

r o m a n

 CORRECTBooks

Liviu LUNGU

**FACEREA DUPĂ CHIPUL
PICTAT**

**SAU
ÎNȚELEPCIUNEA PRIMULUI STĂPÂN**

Editura Virtual

2013

ISBN (e): 978-606-684-292-1

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

Facerea după chipul pictat.....	4
I	6
II	26
III	29
IV	51
V	70

Facerea după chipul pictat
sau
Înțelepciunea primului stăpân

(relatare)

Se dedică domnișoarei M., anul 1994.

„...O, Zei! Acest complicat și mult prea adânc nimic...! O, Zei, îngăduiți să am,
aici, sălașul numai al meu!”

I

Este potrivit să credem (măcar să ne prefacem) că evenimentul-răscruce s-a petrecut în ziua aceea sticloasă de iarnă la plinul ei. În acea zi de iarnă, din iarna aceea. În Stepă.

Atunci, El a privit în orizonturi, spre miazănoapte, spre apus și spre miazăzi, a privit în ultimul cer, apoi a coborât în bordeiul improvizat, adică în vizuina furată lupoaicei, așezând în urma Sa, pe gura de trecere, vălătucul de nuiete și spini și ciulini, a mai făcut să se stingă mucul opaițului, S-a așternut în culcușul din țoale și petece de blănuri și piei, chircindu-Se, a închis ochii și a oftat.

Se pregătise să moară.

În stepă, reîncepuse ninsoarea și adormise vântul.

O vreme, acolo, la El, s-a simțit cum doarme iarba întinderilor și cum, în depărtări (dar nu foarte departe), vrea să crească o tisă.

După un veac de așteptare, seara, din lume, spre El, a coborat un zgomot de pași care străbătea vizuina (bordeiul?), iar peste puțin: alte zgomote, venind mai ales prin vălătucul de nuiete și spini și ciulini, și chiar o boare de căldură de foc.

Pe El, zarva aceea L-a durut foarte mult; I se înfipsese în ființa din suflu și carne și Îl trăgea înapoi. Mai mult și mai rău: puterea luminii cernute, insinuată în incintă, Îi arsesse pleoapele...

El.

Mai înainte cu un veac și ceva, se crezuse cu desăvârșire liber, adică împăcat cu șirurile-șiroaie de întâmplări din care curgeau, El și clipa aceea.

El.

Se născuse și crescuse din și între pământeni străvechi ai unui cătun pipernicit, și acela vechi, dar înnoit mai mereu, pentru că pământul i se muta mai mereu între două brațe-meandre ale fluviului. La marile inundații... Fluviul cel mare, din apus și miazănoapte, mai încolo de stepă, cum ar veni acum, dincolo de dealuri, între pădurile de stejari...

Pământeni aceia, dintre care foarte de timpuriu El n-a mai reușit să-și distingă părinții de carne și sânge, supraviețuiau vânând pește și crescând porci, dar și din bietecele recolte ale petecelor de loc în care semănau grâu și mei și secară. Era pe acolo, mai ales, și un bătrân care le știa pe toate și îi îndruma și, poate mai mult decât bătrânul, într-un colț de colibă suită pe pari: o siluetă mărunță din lut ars, închipuind probabil o femeie cu sânii dezgoliți și chip sever, statuie care se muta prima, din

tot cătunul, când se mutau repede cu toții, de furia apelor, chit că parii rezistau mai mereu.

Dacă se năștea vreun copil, dacă și apuca să trăiască un oarecare timp, oamenii făceau focuri și apoi mulțumeau cerurilor, pământurilor și apelor, prosternându-se, sărutând și mângâind lutul ars, la urmă bând până la nesimțire vinul târguit de la podgoreni de peste dealuri, adică schimbat pe carne de pește.

Când murea câte unul, desigur, al lor, de prea mult trai, de boală sau înecat la inundații și îl găseau, aprindeau un foc mare din lemn de salcie sau de stejar furat pădurii depărtate și stăpânului de acolo, și ardeau mortul, apoi împrăștia cenușa. Ca să nu-l dezgroape, din ce mocirle l-ar fi scoborât, porcii lor sau porcii stufărișurilor...

Din acele vremuri nu foarte, foarte îndepărtate, în ani, dar foarte îndepărtate, Îi vine Lui amintirea-una-cu-sufletul (sau, aproape) și pe care până mai ieri a retrăit-o, când și când, dormind și visând sau chiar fără să doarmă. Mereu aceeași.

E copil. Șase, poate șapte primăveri din anotimpuri. S-a trezit, dar zace în culcuș, într-un ungher întunecos al colibei, pentru că Îi este frig și, oricum, dacă Se scoală, nu-L așteaptă decât corvezi. L-a simțit, el sau ea, cel sau cea care conduce treburile din colibă și pe cele ale colibei. O vorbă aspră, de îndemn. El sare din culcuș, Își alcătuiește în picioare opincile, pe umeri așează cojocelul mișos, în parte neiertat de vreme, pe cap înfundă căciula uriașă și iese. Iese în aerul rece și inert al dimineții, mult sub spuzenia de stele care tocmai pălesc. E foarte liniște, totuși pare că Îl bâzâie un fânțar. Scutură capul. Primește un ghiont în șale și apoi securea, prin gura bordeiului. Securea Îl face bărbat, deodată, dar un bărbat fricos...

Nici între stufurile înghețate-stalagmite nu bate vântul. Iar zăpada scârțâie înalt sub tălpi... Totul se desenează în alb-negru și cenușiu, și apoi acest totul pălește în albastru. Dinspre ape vine un curent rece. Atât. Este departe, până la crângul stejarilor, dar vreascuri numai acolo se mai găsesc; în jurul așezării s-a ars ce era de ars în iarna asta pe care nimeni n-a crezut să fie atât de lungă.

...Nu, acela nu-i lup. E o vulpe. Sau, poate, un viezure...

Îl înspăimântă mai mult faptul că, înspăimântându-Se de umbra care Îi tăia calea, uitase de secure.

Trece petecele de ogor, brazdele înghețate și oglinzile tari de apă încremenită și răzbește două panglici dușmane de stuf și papură.

Albastrul s-a clătit bine, bine...

Un braț de gheață, Pietrele și, iată, crângul... Între copaci (vreo câțiva sunt acolo de la Nașterea Lumii) El se simte altfel, adică ocrotit dar și stingher. Și s-a pornit vântul, și brațele desfrunzite se clatină și amenință...

Pășește lupește, supunându-Și teama.

În crâng încă nu este lumină de dimineață, dar se zărește. Nu știe de ce, acolo, acum, se știe mai puțin ocrotit și mult mai mult stingher... Iar vântul face crengile să scârțâie și să pocnească... Și sunt porțiuni mici luminate părelnic, și sunt pete de umbră...

Și este acel ungher, între tufișuri-perie, sub stejarii cei groși, acolo... Îl privesc, de acolo, ochi...? E lumină, dincoace și dincoace, dar... Nu. Nu sunt ochi...

Ah, vântul...

Se apleacă să ridice o creangă uscată, groasă, pe care tocmai era să calce. Creanga e grea, foarte grea. E prea grea; Îl și depășește de două ori în înălțime, cu lungimea ei, și e groasă... E foarte grea și pentru că nu este uscată; e un braț de stejar puternic, rupt nu de mult din umărul trunchiului. Se vede jupuitura albă, umedă sau înghețată... a fost ruptă de acolo... de sus, de prea sus... Prea sus ca să o ajungă coarnele unui elan sau brâncile unui urs...

El se înfioară și stă, încremenit. A încremenit și vântul...

O bufniță dă semn...

Ungherul cel întunecat se răscolește, crește, se înalță și prinde formă nouă, de gigant, sau doar întunericul din ungher a crescut și s-a format, nou, ca gigant; ceva înalt cât până la crengile cele de sus ale unui stejar înalt...

...Sau, în acel ungher de umbră s-a ridicat o arătare, ea însăși o umbră. Umbra aceea este foarte, foarte înaltă, are un spate foarte, foarte lat, are brațe foarte, foarte lungi și cap cât o cofă mare. Capul îi pleacă direct din umerii într-adevăr de gigant. Umbra, la cap, are ochi care sunt mici și ard cu roșu. Arătarea, gigantul, umbra uriașă are blană ca de urs. Bufnița dă din nou semn. Vântul izbucnește, înnebunește crengile de deasupra și chiar aduce o rază lungă din sprânceana soarelui care s-a ivit în orizontul de departe... Arătarea, gigantul, umbra are chip. Chip negru, zbârcit, care lucește din muchii ca să-și arate nasul (doar găurile nărilor) și o linie cu buze și smocurile de păr de sub pomeți. Și sprâncenele-streașină...

El nu credea că poate ține în piept atâta spaimă.

În acele clipe lungi a înțeles că are secure și că securea e nimic.

Vântul s-a mutat. Bufnița jelește. Se aude, venind din toate părțile, o respirație grea, apoi o pufnitură.

Umbra, arătarea, gigantul se desprinde din întunericul aceluia colț de crâng, sau îl ia cu sine, pleacă, pleacă sau duce întunericul spre stânga, încă un pas, încă unul, apoi pare că acel ungher se lățește, cuprinde trunchiurile copacilor și apoi se întoarce și cuprinde arătarea, o acoperă, o înghite, o mistuie...

Vântul se întoarce cu putere sporită, mânios.

Având securea lipită de piept, adăogând inimii înghețul fierului ei, El fuge, nebun, pierde

căciula, rupe cusăturile-cârpelile cojocelului și abandonează o opincă, dar trece iute peste drumul-înapoi întreg, năvălește pe gura bordeiului, se năruie în colțul Lui și geme, și tremură, și nu mai știe nici să audă, nici să vorbească, nici să simtă, altfel, nu mai știe când Își ia ciufuleala și ghionturile, nu mai știe nici cine și când și cum a adus vreascurile din care se clădește un foc potolit...

Dar n-a spus, n-a spus, nimănui...

Iar Întâmplarea (Coșmarul) I-a fost chin, o vreme, a părut să o uite, I-a apărut iarăși, în vis de noapte și vis de zi pe care aproape că nu le-a mai știut vise, până ce s-a sfârșit mai mult ca altădată miezul cătunului, mai mult ca altădată pentru că atunci focul a premers apa. S-a sfârșit, așa, miezul cătunului, și s-a sfârșit cât puteau îndura cătunenii...

Pentru că a fost o iarnă, cea următoare, altfel ca orice iarnă (rece, vântoasă, înghețată) dar care, sub poalele ei, și-a adus nomazii, călăreții cei cumpliți din pustiul din miazănoapte, de peste delta fluviului. Nomazii au văzut lesne cătunul rămas descoperit, între zăpezi subțiri și ghețuri și stufuri scunde, au năvălit, au omorât, au dus cele câteva animale și fetele mai răsărite (cele patru, câte erau și câte au găsit), iar la urmă au pus focul, unde se putea pune.

Rămașii, scăpați de moarte prin gropi și pe sub maluri, au refăcut, cât de cât, așezarea. Până în primăvară o femeie a și născut, de la gerul răbdat numai într-un adăpost subțire bătrânului i-au degerat labele picioarelor și avea să moară nu mult mai târziu...

S-au umflat apele, mai înalt decât se umflau de obicei și au luat, din cele rămase: resturile arse, resturile colibei pe picioare, animalele salvate de nomazi, un om, o femeie și încă o femeie...

Cătunenii au mai rămas pe loc numai atât cât să-și facă niște biete provizii și să-și adune restul restului abandonat de inundație, încă ud. Și, pe când strângeau ei restul restului avutului și își strângeau proviziile ca să se strângă ei înșiși în grupul de bejanie, El, așa, deodată (amănunte nu știe; n-a știut niciodată de unde, ce și cum), S-a rupt de cei maturi, S-a dus mai încolo, mult mai încolo, S-a oprit la un trup de salcie strămoasă, adus de ape și înnămolit și, fără vorbă, S-a apucat să sape cu degetele sub lemn, iar pe când ceilalți se pregăteau să-L apostrofeze, El a scos femeia de lut ars pe care toți o crezuseră ori furată de nomazi, ori de vreuna dintre fetele duse de aceia, ori arsă-spartă-sfârâmată și amestecată în cenușă, la pârjol... Prea necăjiți, vlăguiți și prostiți de umbra viitorului, cătunenii nu L-au mai întreat cum de știuse unde este statuia și nici nu L-au acuzat sau lăudat că ar fi ascuns-o chiar el acolo...

Poate că și când cu atacul călăreților nomazi avusese El, așa, o putere, pentru că parcă știuse de ei și de năvală cu puțin timp înainte de prăpăd, când le și strigase, oamenilor... Dar sigur este că își pusese puterea la găsitul statuii.

Dar nu S-a gândit la ce săvârșise, desigur. Poate pentru că nici nu avusese răgaz. Hălăduirea prin stepă, plină de neajunsuri și primejdii care, în de două ori câte patru anotimpuri, înjumătățise

grupul, nu lăsa nimănui răgaz să-și rupă gândul din încordările pazei sau să-l rupă de la necazuri. Și, poate, nici fapta nu fusese o faptă prea de seamă...

După cum nici gonirea pâlcului de lupi, ieșind înaintea fiarelor doar cu o nua în mână și doar privindu-i, fără să strige, măcar, nici aceea, și nici fapta cu dropiile, când a părut că le îngheață, în toiul verii, ca să le prindă ai Lui, să le frigă și să supraviețuiască, amândouă isprăvile n-au însemnat mare lucru, pentru că El nu știa cum făcuse, dacă într-adevăr făcuse. Savârșise ceva, oare, sau erau numai potriveli?

Poate așa, poate și altfel...

Dar cu altă ocazie, avea să fie o pățaranie minunată, și năprasnică, și izbăvitoare, și, cu toate că El n-a știut, la fel ca mai înainte, mai mult despre cum făcuse, era sigur că avusese puteri...

Tot într-o vară.

Grupul (mai număra unsprezece suflete; muriseră toți copiii, în afară de o fetiță cocoșată și de El, apoi bătrânul) găsise să muncească pe proprietatea unui stăpân avut, de departe, care avea un administrator foarte dur. Zgârcit, adică nemilos și chiar crud, uneori. I-a îngăduit la lucru, după multe iscodeli, ba le-a promis că îi va pune în rând cu locuitorii cei în drept ai Provinciei. Dar, ca plată le-a dat mai nimic: ceva din grâu și mei, un burduf cu vin și două oi (una, stearpă). Ce să faci pentru dreptate, când administratorul are slugi cu bâte și bice și chiar săbii, aproape, iar pâlcul de soldați care servește turnul de observare, nu departe de câmpurile fermei, ar sări imediat în ajutorul celui care le mai dăruia nu atât mâncare, cât băutura? Însă era bine că măcar promisiunea dintâi rămăsese: ei, pribegii, au cerut loc unde să se așeze și loc în jurul locului, unde să pună niște sămânță pentru rod. Acel administrator n-a zis nici da, nici ba, le-a arătat în silă o râpă, cu maluri pietroase, în fundul căreia mustea apa, și a invocat iarăși puterea tutelară. Ei, pribegii, mai cu hărnicia, mai cu cerșitul pe la împământeniți și pe la soldați, au încropit trei colibe și un bordei. Se făcuseră mai liniștiți... Dar, într-o noapte, s-a ridicat un foc pe acoperișul unui hambar de la fermă. A fost mai mult spaimă, slugile l-au stins repede, numai că, dimineața, administratorul, venit călare și flancat de doi soldați, i-a acuzat pe ei, pe necăjiți, cu țipete, și tot cu țipete le-a mai spus că e mărinos și că îi lasă să plece fără să-i judece, adică fără să-i pedepsească. Ei au strâns, a câta oară, ce puteau strânge și au pornit-o iarăși prin stepa de valuri de pământ, printre rarele crânguri de stejari, noaptea, fiindcă se supărase starostele (ales staroste din vârstă). Într-un loc, nu departe, au măcelărit, au fript și au mâncat oaia stearpă, au băut vinul, dar dis-de-diminează, un flăcău de la fermă i-a scos din mahmureală spunându-le că administratorul a murit așa, din senin, că ferma s-a năpădit de gândaci roșu-negrii și că pe ei or să-i ajungă soldații... Unde să fugă, pe jos? Să fugă; soldații nu au decât caii de ștafetă, și mai e calul cel bătrân de la grajduri. Atât., Așa că soldații și slugile vor fi pedestri... Dacă se grăbesc... S-au grăbit, dar între ei erau femeile și copilul cocoșat... Au urcat o colină lungă,

și de pe ea, privind înapoi, au văzut că, într-adevăr, o linie de oameni înarmați se apropie, precum hultanii, apoi au văzut cum linia se strânge în cerc, de la capete, că îl prinde la mijloc pe flăcăul care îi anunțase și îi îndemnase, iar când linia s-a refăcut, apoi a pășit înainte, continuând urmărirea, s-au văzut în iarbă bucățile din flăcău...

... I-ar fi prins. Dar a fost să nu fie așa. Ei au trecut un râu, cu mare greutate (fetița cocoșată a fost luată de torent), dar asta au săvârșit-o din nebunia starostelui, pentru că urmăritorii nu s-ar fi oprit pe primul mal, având prada stând, sleită și disperată, abia dincolo. Risipiți pe panta moale, pribegii au așteptat, resemnați. Femeile plângeau, boceau sau invocau zei multicolori. Hăitașii s-au apropiat, liniștiți, știind că nu-și mai pot scăpa prada pe care, bineînțeles, n-ar fi avut rost să o mai târască spre judecată...

Atunci, El, copilul, copilul crescut, cu tuleie abia mijite și voce și trup care abia își căutau formele stabile, S-a ridicat și a pășit spre malul râului, adică și spre unde, adică și spre malul celălalt și spre urmăritori, apoi S-a întors, a poruncit scurt spre staroste iar acela, simplu, a transmis tuturor porunca și s-au ridicat, cu toții, de pe unde zăceau, și au terminat de urcat panta lină. Erau ca beții-adormiți, iar dacă nu s-ar fi auzit strigăte gătuite din cealaltă parte, poate că ar fi mers și ar fi tot mers, până la epuizare, numai că s-au auzit strigăte, și pribegii s-au oprit și au privit înapoi și au privit iarăși, au înțeles, s-au îngrozit, cât se puteau îngrozi, apoi au căutat cu ochii copilul, copilul crescut, cu tuleie abia mijite și voce și trup care abia își căutau formele stabile... Făcuseră legătura. Băiatul transformase râul de apă în râu de sânge, de sânge ca sângele proaspăt, ca țâșnit din inimi-mii și mai multe: roșu, roșu, roșu strălucitor... Soldații și slugile cu arme rămăseseră pe mal, privind holbați minunea groaznică și probabil că aceia, doi, trei care se descălțaseră și se dezbrăcaseră, fuseseră proști sau neatenți sau prea avântați și apucaseră să intre în râul nou, înainte să-l vadă sau să-l vadă preveniți...

Acea minune grozavă a fost îndeajuns, dar seara, când grupul s-a tras într-un pâlci de fagi și stejari (El, care mergea mai în spate, a ajuns târziu acolo), când cu cina, s-a mai întâmplat ceva. Pentru că nu mai aveau merinde (carnea și vinul le prăpădiseră din amar), El a trecut pe la fiecare, întinzând fiecăruia sacul lui care atârna, smochinit, și fiecare, vârând mâna în sac, cu frică, a apucat să scoată câte o turtă de mălai, călduță...

Deși minunea asta cu mâncarea nu a trecut neobservată, aproape că n-a mai contat, pribegii Lui Îl priveau – gata ca pe un Altfel, cu teamă și respect. Dar El nu lua seama. Mergea, dacă mergeau, în coada grupului (acum ceva mai mult în spate), iar dacă era popas, se culca mai la o parte, adică ceva mai mult la o parte... Și vroia să-l asculte, în continuare, pe staroste.

Pribegii au căutat un loc pentru așezare, dar provincia se refăcea și se reorganiza, iar ei, care fuseseră ca ascunși într-un colț ascuns, erau parcă ai nimănu și nu apucau acel loc. Nici pe muncă,

nici pe furiș. Sătenii mai vechi, cu înscrisuri, îi sufereau o vreme, apoi îi goneau. La fel: stăpânii fermelor, iar o dată, o subunitate de călăreți imperiali, barbari, până mai ieri, era cât pe ce să-i hăcuie, crezându-i fugari de peste Fluviu, scurși în provincie, în Imperiu, din cine știe ce năzuințe și cu cine știe ce gânduri...

Grupul se micșorase. O femeie tânără rămăsese în mica gospodărie a unui veteran, de fapt ca a doi veterani cu oarece pământ, doi dintre tineri se făcuseră argați la caii de poștă ai unei stații de poștă și însuși starostele, devenit mintos, se dăduse barbar dintre cei vechi și se înrolase...

Cei plecați, ca și cei rămași, care vorbeau nu mult, dar cu foc și în șoaptă, împrăștiaseră vorba despre El. Astfel, dacă grupul se punea într-un loc și rămânea acolo mai mult de două nopți, El ghicea lesne că Îl priveau într-un fel străinii, la început, adică, mai să nu-L bage în seamă, și altfel, la plecare: cu temeri și pe furiș.

În miezul toamnei, grupul s-a întors între niște dealuri de lângă Fluviu, la o fermă la care mai fuseseră, fermă-podgorie cu vie scăpată de mărăcini și al căror administrator îi tocmise pentru muncile anotimpului. El a avut de întâmpinat priviri de-a dreptul îngrozite sau temătoare și respectoase, dar L-a și așteptat un culcuș numai al Lui.

Culesul era în toi. Se muncea pe rupte și nu erau, să muncească, doar cei din grupul de pribegi și al Lui... Se muncea pe rupte, dar se mânca bine, se bea vin vechi și, printre șiruri sau pe sub malurile înalte, bărbații și femeile se împreunau pripit, dar cu mare plăcere și fără gelozii. Chiar El a avut parte, prima, a doua și a treia oară în viață, de atingerea cea plină a unei femei, pentru că nu toți au crezut că El este ce se povestea că ar fi, și apoi au crezut tot mai puțini și nimeni, pentru că băiatul poate frumos, dar retras și tăcut, nu părea că ar fi ce se povestea că este.

Și, apoi, pe la sfârșitul unei zile, s-a mai întâmplat ceva care ar fi putut trece între minuni, dacă n-ar fi avut atâta grozăvie și dacă nu s-ar fi terminat prost...

Între cei ai podgoriei au pătruns, într-o dimineață, un slujitor al religiei noi și împuternicite, cu două ajutoare. Oamenii, locurile, viile, munca și vinul viitor au fost binecuvântate. De fapt, acel slujitor fusese trimis de mai marii lui să vegheze ca vechiul zeu al viei și vinului, cel al răului și relelor, să nu-și mai facă apariția între „oițele noi ale vechiului nou păstor”. Cineva i-a pârât pe pribegi că n-ar fi decât niște jivine de pripas și că, adică, trebuie botezate în ritul și ritualul noi, că trebuie înscrise, adică, pentru veci, în turma Domnului Dumne-Zeu. „Dar și în cea a noastră.” Preotul a pus să i se înfățișeze rătăciții-nefericiții, mai ales băiatul, și a dispus ca, în ziua de atunci a treia, ei și mai ales băiatul să se strângă la poarta cetății din amonte, unde îi va aștepta un slujitor ales care îi va duce la edificiu. ...pentru marea lor trecere între oamenii-oameni. Iar pribegii s-au bucurat pentru că, astfel, aveau să aibă, și ei, un prim rost, adică vor fi, în sfârșit, ai cuiva.

Dar aceia care îi pârâseră, nu o făcuseră pentru bine. Și unul dintre aceia, deși știa că e un

lucru ajuns acum de nimic, a adus înaintea preotului statuia de lut. Tare S-a mirat, El, de apariție! De regăsire... Crezuse că statuia s-a pierdut sau s-a prăpădit, pentru că femeia care o cărase, în taină, aproape, în tot acest răstimp, n-a spus, nimănui, nimic... Preotul, plin de tact, a zâmbit subțire, a murmurat niște dojeni părintești, dar, părându-i-se că statuia se acoperă, ca într-o vrajă, de o poleială aurită, s-a înfuriat cumplit, a ridicat bastonul cel înalt, îndoit la capăt, și l-a abătut cu putere asupra făcăturii din lut. La a doua izbitură, a rupt-o în trei, și se pregătea să o facă fărâme-fărâmițe, dar, deodată, s-a făcut așa încât, în loc de baston, în mâini ținea un șarpe. Un șarpe de nisip, lung, gros... Șarpe ca șerpii...

Preotul a țipat, a scăpat târâtoarea, a pus mâna pe piept și a căzut grămadă. Și mai toți cei de față au țipat, s-au răscolit, iar cei mai apropiați s-au dat îndărăt, cu groază, de parcă n-ar fi văzut că șarpele care fugea aiurea, șerpește, este numai șarpe ca șerpii...

Pe preot l-au dus, bolnav, leșinat sau mort, slugile. Ceilalți și-au închegat vânzoleala în grupuri și grupulețe, vorbind în șoaptă, ferindu-se de El. Ai Lui, deznădăjduiți, sleiți, așteptau osânda care nu avea să întârzie prea mult: „Luați-vă diavolul și plecați în pustie...”. El S-a dus direct la administrator și, liniștit, dar ferm, i-a cerut o palmă de loc pentru grup. Că El, oricum, pleacă. Administratorul, speriat mult mai mult decât încurcat, sărutând pământul din fața Lui, L-a implorat să nu-l chinuie, să-l lase cu acele lucruri pe care le știe face și pe care le crede că ar fi singure, pe Lume...

Atunci, El S-ar fi putut spurca la gustul Puterii, dar n-a făcut-o. Ține minte că I-a fost cu amar, cu mult amar, și a plecat în Stepă, un pic mirându-Se că nu buiește vreo furtună cumplită sau că nu se face întuneric, măcar...

Și mai ține minte că abia a doua zi, spre amiază, a înțeles că este urmărit. Îl urmăreau o femeie de la ferma-podgorie și nepotul ei. Ca să li se arate, a folosit o stratagemă simplă, înfundându-Se în niște lăstărișuri și ocolind, prin râpi, până unde îi era bine. „Atinge băiatul și dă-mi o bucată din haina Ta!” – a zis femeia înlăcrimată, îngenunchiând, după ce și-a revenit din surpriză și și-a învins teama. El a făcut întocmai. Femeia și băiatul au plecat în Stepă, mânați, parcă, de vânt. Nu avea să-i revadă...

A pornit-o și El, ca pe un drum al Lui, și în zilele acelea, neobișnuit de frumoase, adică și calde, și senine, a mers poate mult, poate puțin, găsind mai mereu de mâncare în pomii de rod sălbatici sau sălbăticiți și în roadele uitate pe câmpuri, de țărani. Avea foc din bețe și cremene și apă din izvoare.

Zilele neobișnuit de frumoase au fost multe, și El a umblat destul. A revăzut și locurile de popas făcut cu grupul sătenilor Lui, pribegi... A regăsit, ca râu-de-apă, și râul care Îl despărțise și îi despărțise de urmăritorii soldați și slugi, atunci; râul de sânge, probabil se pierduse...

La o fermă pe care o știa S-a dus cu încredere, dar paznicii hambarelor L-au gonit sub amenințarea săgeților și sulitelor.

La o altă fermă, s-ar putea să fi vindecat un bătrân servitor de nebunie violentă, iar într-o stație de poștă, transformată în punct militar întărit, a sculat din zacere muribundă doi copii gemeni, ai femeii subofițerului, și nici nu s-a supărat când aceștia, a doua zi, au aruncat în El cu pietre, jucându-se cu răutate, și L-au lovit în obraz...

Acolo, drept mulțumire, subofițerul I-a îngăduit să ierneze; I-a găsit un culcuș, mai de-o parte, I-a făcut rație la mâncare și la vin și apoi, întâi timid, pe urmă cu din ce în ce mai multă cutezanță, I-a vorbit și L-a lăsat să vorbească, ispitindu-L și cu întrebări și bănuindu-L mereu că ascunde... Într-un toi de noapte, subofițerul a venit în culcușul Lui, L-a salutat într-un fel anume (și fiind nemulțumit că nu-i răspunde), și I-a vorbit foarte direct despre ce grotă sfântă există în Stepă, ca în măruntaiele pământului, și că el, subofițerul, și încă alții, ar fi bucuroși dacă El va îngădui să viziteze grota și să-i viziteze. El, mirat, a spus da, apoi și-a băut vinul și S-a culcat. N-a mai fost să fie să se facă timp pentru măcar o întâlnire cu subofițerul. A doua zi, spre seară, până în culcușul Lui au pătruns niște zvonuri, iar femeia cu gemenii, mai târziu, I-a spus că pe bărbatu-său îl arestaseră „acolo” niște imperiali (adică, niște soldați imperiali) conduși de niște preoți. Pe el și pe alții, și îi vor duce la judecată, departe... Femeia plângea... Seara, El avea să găsească, pe Țoala-pătură, o căciuliță împletită din lână, un brâu tot din lână și un cuțit mare cu plăsele din fildeși-de-pământ (colți uriași, care se mai găseau, laolaltă cu alte oase, prin pământul Stepei). Și-a băut vinul, S-a culcat, dormind somn greu, ca un leșin. Trezindu-Se la amiază, un soldat I-a povestit că mica garnizoană fusese tocmai cercetată de doi preoți însoțiți de niște militari, dar nimeni nu-L trădase... O fi fost El vestit, poate, și poate căutat nu cu intenții bune, dar zelul soldatului (soldaților) în fond tot imperiali, dar și prieteni, se datora și altui motiv...

În iarna aceea, la sărbătoarea de noaptea cea mai lungă, pe El L-au rugat, cât era de tânăr, să dea lovitura de grație tăurașului adus, din toamnă, și îngrășat anume pentru sărbătoare, iar El a făcut asta, dovedind abilitate, pe când soldații și noul subofițer ridicaseră niște focuri și, de pe un deal, rostogoleau niște buturugi arzânde...

Iarna, cât rămăsese, a fost grea și garnizoana a stat între valurile de pământ supraînălțate cu pari, ca în temniță...

Primăvara a sosit cu vești rele și cu întâmplări care i-au uimit în plus pe soldații și femeile (trei) din garnizoană. Aceștia oricum fuseseră tare uimiți și speriați când El, ca să-i salveze pe cei doi căzuți într-o copcă a bălții dintre râpi, unde se duseseră să pescuiască, trecuse liniștit pe gheața subțire fără ca măcar aceasta să scârțâie, ca să ducă nenorociților celălalt capăt al funiei legate, cu un capăt, de trupul salciei de pe mal. Iar când unul dintre nenorociți pâruse că și vrea să renunțe, El se întorsese și se apropiase mai mult, stând pe marginea copcii „de parcă ar fi stat pe un prag de piatră”, își scufundase brațele și îl trăsesese afară „cu putere de bărbat vânjos” pe aproape-înecatul, ca

să-l târască fără greutate la mal, lângă foc și lângă camarad...

Marea capitală a imperiului era asediată de barbari, iarăși, și asta era foarte important chiar și pentru provincia de la frontierele din miazănoapte, sau mai ales pentru ea. Era foarte important pentru că, deși grosul barbarilor (barbarii-nomazi) de data aceasta nu buise prin teritoriul ei, peste Fluviu sau peste Delta Fluviului, ea, provincia, urma să suporte alte atacuri, de hărțuială, chiar și suferindă fiind... Atacuri venite de peste fluviu sau de peste deltă, ale barbarilor de la miazănoapte sau de la miazănoapte și apus, nomazi sau pământeni. Nu era nici pe departe un fapt nou, doar rar, și rar era datorită amplitudinii bănuite a atacurilor. Atacuri de întâmpinat cu mai puțini soldați ca altădată și apoi cu încă mai puțini, pentru că din garnizoane începuseră să plece spre miazăzi, unii, spre centrele (lagărele) care, din ei, încropeau subunități, apoi unități destinate apărării mării capitale...

Nu-i vorbă; cei plecați erau mai toți la fel, barbari, trecuți în Imperiu și în legile lui mai de curând sau mai din timp. Pământenii se bucurau, un strop, de plecarea aceasta, pentru că nu o dată se întâmplase ca soldații imperiali-foști-barbari să se răscoale, pactizând cu barbarii-nomazi. Iar pământenii, de-un sânge cu barbarii pământeni de dincolo de fluviu și de deltă, arătaseră întotdeauna că se împacă mai lesne cu frații de dincolo, decât cu străinii-barbari, deveniți imperiali din interes.

Trupa micii întărituri (pedestră), nu s-a micșorat, nici n-a crescut. Dar avea să-și schimbe comandantul-subofițer cu un veteran plin de cicatrici, de amintiri rele și furios, prin educație sau instrucție, pe tot ce nu era al religiei imperiului.

Lui, soldații I-au spus asta, și El și-a strâns bagajul (acum mărit, peste ce avea El, cu o căciuliță, un cuțit, o pătură și merinde; brâul se rupsesse la o corvoadă oarecare), și a plecat în stepă.

Au fost trei zile: singura perioadă, dintr-o viață așa cum fusese, cât fusese, în care S-a gândit ca să judece, ca să înțeleagă, ca să hotărească și să se hotărească. Doar că nu a reușit nici să judece, nici să înțeleagă, nici să concluzioneze, nici să hotărească, nicidecum să se hotărească. I se întâmpla ceva nobișnuit din când în când, și neobișnuit doar măsurând efectele. Ei și? El era un băiat curajos, sau prea necăjit, și atunci nu-I era frică de puterile acelea. Ba, se și arăta supărat, pentru că se chinuise (cum?) să obțină ceva mâncare (trufandale) din pietre, și vin din apa ploii, pentru El și pentru soldați, și nu obținuse. Nu putea stăpâni puterile. Nici măcar nu putea ști de unde și cum apar, nici când. Așa că...

Ei, a scăpat El de barbari, de ape, de imperiali, de răzbunarea preoțimii, de niște zile rele în stepă, toamna...

Doar de-ar găsi un loc al Lui... Loc care să nu fie bântuit de ape, nici disputat de flăcări puse de nomazi, nici cerșit (ca să I se ia, mai apoi), nici provizoriu...

În prima noapte, după zilele acelea, a văzut, în orizontul de miazănoapte, o pată lărguță, roșie-gălbui, strălucitoare. Nu putea ști ce se întâmpla acolo, dar El S-a gândit la nomazi, la un atac al lor

de prădăciune, omor și distrugere, și atunci Și-a strâns în grabă lucrurile (cam împrăștiate, între și în niște tufe de măceși de lângă o apă) și a urcat iute pieptul de stâncă al dealului apropiat pe care, ziua, nu avusese ochi să-l vadă...

Urcând, piciorul drept I-a alunecat într-o gaură, iar dacă a vrut să se sprijine cu palmele și cu genunchiul stâng, a căzut cu totul într-o groapă strâmtă și destul de adâncă pe care a crezut-o crevasă, deschisă în stâncă, oblic, cu gura-capcană arătând nu piatra cerului, ci o latură a lui...

Nu-L durea nimic și nici măcar nu era speriat.

Și-a strâns lucrurile mai sub cap, lângă ureche, proviziile, a tras deasupra pătura și în pumnul drept a strâns mânerul cuțitului. Groapa, crevasa, cu gură și gât înguste, jos era suficient de largă pentru ca un băiat și chiar doi să se întindă acolo ca morții cumiți...

Când S-a trezit, o lumină plăcută se scurgea în groapă, dintr-o gură de azuriu. Pe piept, sub pătură, nu mai erau turțițele de mălai, iar traista avea găuri. Găuri mai mari erau și în pătură. Cuțitoul, pe care nu-L lepădase, parcă se înnegrise. L-a ridicat, l-a privit, împuternicindu-Se cu cercetarea lui... În latul lamei (negriu) se arăta o pată, nu un chip... A vrut să iasă repede din groapă, dar groapa și mai ales gâtul ei și gura se strâmtaseră mai mult și a răzbit afară folosindu-Și arma.

Afară era cald-de-vară, lumină puternică, albastră și galbenă și verde, iar El a privit și a înțeles că somnul fusese ca un leșin care durase timp îndelungat. Apoi și-a pipăit obrazul, aproape pieptănându-Și cu unghiile barba crescută de-o palmă, apoi pletele, a dat fuga la pârâu, în călcâiul dealului, S-a privit în oglinda unei gropi în care apa credea că stă și S-a speriat, pentru că a văzut un chip hirsut al unui bărbat tânăr, hirsut... Crescuse mult, se înțelegea asta din tot, și din straietele care se rupseseră-zdrențe și abia îi acopereau rușinea și o mică parte din trup.

Părea că dormise sub pământ, crescând mai mult, dar trecuseră, de fapt, numai trei ani...

Era ceva la care ar fi meritat să se gândească, dar Îi era și foarte vie amintirea cu amar a eșecului ultimelor încercări. A oftat, a căutat în jur, prin depărtări...

Urma să rămână în acel loc mai multe zile și nopți pe și într-un deal de piatră acoperită subțire cu pământ, mâncând din pârâu broaște și câțiva pești, câte un șarpe sau vreo șopârlă și poame pârguite din pomii ce se ascundeau prin tufe de măceș...

Într-o zi, I-a trecut prin minte să urce pe creștetul dealului, poate vroind să vadă mai mult în jur, și a dat cu ochii de dealul vecin, ceva mai înalt, și de un turnuleț de lemn ridicat acolo. Din el, tocmai ieșise un soldat care tocmai coborâse până în vale și o pornise pe panta cealaltă a dealului-de-stâncă-și-al-gropii-Lui. Soldatul ducea o legătură aproape rotundă. El L-a pândit, rămânând nevăzut. Soldatul s-a pierdut între niște tufe de iasomie în floare, apoi a reapărut și a făcut drumul înapoi, dar fără legătură...

Între tufe era ceva de cercetat și El a cercetat, în toiul nopții, sprijinindu-Și curajul în puterea

cuțitoiului.

A găsit o groapă asemănătoare gropii Lui, locuită de un moșneag foarte mic și foarte smochinit, care era un schimnic. Schimnicul nu s-a speriat prea tare de apariția celui pe care îl luase drept sălbatic, iar când s-a lămurit în privința Lui, a fost destul de bucuros și I-a mărturisit că Îl aștepta. Înspre dimineață, au împărțit pâinea și fiertura de legume iar El S-a tras la groapa Lui, dincolo de creștet, liniștit după ce I se promisese că nu va fi trădat soldaților în care, deocamdată, nu putea avea încredere.

Noapți, vreo două duzini, I-a tot vorbit schimnicul, ca unui discipol, crezând că Îl învață și fiind bucuros pentru că luase tăcerile Lui drept tăceri de răscolit interior, și împietrirea Lui (din ochi slabi vedea împietrire) drept mască pentru gânduri-mii...

Schimnicul fusese soldat, luptase și omorâse, apoi se izbise, pe pragul unei biserici, de un om sfânt, pribeag, care îl luase alături în călătorii, bătuseră pământul în lung și în lat și apoi, după ce pe sfânt îl urcase la cer o caleașcă de aur, el, ajuns sfânt călător, se întorsese pe meleagurile natale și se schimnicise, alături de un turn ai cărui soldați îl ajutau.

Atât a fost important pentru El. Pentru că aproape numai atât a ținut minte; restul, cu povestea și poveștile despre dragoste și oameni, L-a făcut să înțeleagă că schimnicul trebuie să fie nebun, de vreme ce Îi povestea, din lume, lumea pe care și El o văzuse, cu ochi de băiat răsărit, o vreme, și cu totul altfel.

Schimnicul avea niște papirusuri cu înscrisuri și Îi promisese că Îl va învăța să le deslușească, și mai avea niște jucărele, mici siluete de animale, meșterite din lemn dar mai ales din lut, pe care, în vremea în care îl ținuseră ochii și nu-i tremuraseră mâinile, le migălise, spre a-și umple timpul mâinilor, pentru a putea să gândească.

Într-o seară, anume cea în care schimnicul ar fi urmat să-I dea prima lecție de scris, conform promisiunii, L-a găsit pe bătrân supărat ca un om din Lume și cu dureri în pânțele, zicând că, nebăgând de seamă ce mănăncă, mâncase din carnea strecurată, în boțul de pâine, de un sodat parșiv... El S-a mirat, răspunzând că de băgat în gură era una, dar de înghițit, după mestecat, era alta... Bătrânul s-a supărat mai tare, și a scăpat niște vorbe cum mai spuneau soldații, amintindu-și de sorginea Lui neclară, de barbar și necredincios... Și, pentru că nu-i era îndeajuns, a luat de pe policioară, un mistreț mic de lut și un lup de lemn, a cumpănit jucărioarele în palme și I le-a întins spre asemuire, adăogând că necuviința Lui pleacă din lipsa de credință, și mai ales, din lipsa de respect pentru mentor...

El n-a dat înapoi și doar a privit. Într-o clipeală, mistrețul cel mic s-a desmorțit și a coborât râtul între degetele schimnicului, pufnind, iar lupul s-a așezat cum se așează lupii când urlă și a urlat spre cer și lună, pe potriva mărimii (sau micimii) lui. Schimnicul a scăpat animalele din mâini, a icnit și a căzut pe spate.

El a dat fuga la turn și a povestit soldaților că bătrânului îi e rău. Soldații s-au împărțit, doi dând fuga la culcușul sfântului, ceilalți păzind sălbaticul. Vestea era că bătrânul murise. Trebuia, deci, ca sălbaticul să fie cercetat. Și au vrut chiar să-L bată, pe loc... Atunci s-a făcut așa, încât soldații n-au mai putut să se miște, legăturile de la mâinile și picioarele Lui au căzut, iar El s-a dus la groapa celuilalt versant, Și-a luat traista găurită, căciulița neatinsă și cuțitoiul și a plecat în noaptea stepei...

Cele făcute până la întetirea iernii următoare au fost de fapt numai vălurile într-un șuvoi neînțeleș și amar.

A fost hoț mărunț de mănecare, pe la o fermă ai cărei câini nu-L lătrau și ai cărei paznici nu-L vedeau.

A fost pescar, într-o așezare de pescari pusă între niște bălți ale Fluviului și, dacă a făcut să se prindă pești cât nu țineau năvoadele, a sfârșit prin a fi rugat să plece, dar cu haine pe măsură, noi, și cu o femeie pe care Și-a ales-o, dar pe care avea să o piardă de boală de piept, niște zile mai târziu și după o grindină.

A fost doctor pentru un pâlț de cavaleriști imperiali care țineau (sau vroiau să țină) ordinea în Provincie, și I-a fost bine, până ce ofițerului i-au ajuns la urechi niște povești din trecut și a început, speriat, să le dea crezare și preoților din cetatea-capitală-de-provincie.

Își încropise o colibă, într-un crâng frumos de stejari, dar I s-a prăpădit de la o furtună care a dărâmat peste ea un secular smuls din rădăcini...

A fost cât pe ce să se lase în mătza necazului și să se spânzure de creanga altui stejar secular. L-a scos din lunecare o zarvă cum nu era firesc să fie, acolo, prin pustietățile Stepei; El a fost curios să afle, s-a uitat și, uimit, a uitat ce vroise să facă.

Era un grup foarte pestriț de călători care păreau pribegi, dar care aveau o țintă precisă, care Lui I-a rămas neclară. Se duceau să împodobească pereții unei basilici, se duceau să clădească niște cuptoare de ars lutul, și una, și cealaltă, sau amândouă și, în plus, să dea iama în butoaiele cu vin abia potolit de la o moșie, o așezare și o basilică nou înfiripată, din Miazăzi. Sigur e că acei bărbați pestriți erau foarte deschiși și foarte veseli, și de la băutura, și se acompaniau cu trei cântăreți.

I-a urmat, a fost de-Al lor, la petreceri și apoi la muncă, ajutând nu cu mult, dar punând inimă, și chiar Se arăta ispitit să rămână mai îndelung cu ei, fermecat mai ales de ce făceau ei cu pereții basilicii și cu oalele din prima generație, dar s-a întâmplat o sărbătoare de nuntă, și El, pentru că vinul cel bun s-a dat oaspeților de seamă și nu meșterilor, a făcut ca vinul din ulcelele celor din urmă să fie chiar mai bun. S-a spus asta, s-a făcut mirare și apoi vâlvă, s-a amintit de vraciul-doctor-malefic de care vorbeau unii și El a plecat să caute ce urma să găsească, așa ca dintotdeauna: singurătatea în stepă.

Îi mai apărea, pe trezie, dar și visa tot mai des întâmplarea micii copilării din cătunul din deltă

și, parcă îmbătrânit, începuse să pună cap la cap unele învățături din toți anii Lui din viața aceea...

Oprit între niște ape care, după inundațiile toamnei, nu se retrăseseră și înghețaseră, vroise – naiv să încropească din nou o colibă, o încropise, vroise să strângă provizii de pește, de sub gheață, și reușise, și vroise pace, măcar până la refacerea primăverii...

Dar într-o noapte sticloasă, după ce Îl treziseră niște urlete de lupi care nu erau lupi, L-au dezmeticit vreo cinci, șase arătări. Niște bărboși, pletosi și înveliți în blănuri albe-cenușii, domoliți de curiozitate... Tâlhari barbari de peste fluviu dar vechi-vechi, nu nomazi, și ei uimiți că își încep raidul stând de vorbă, la foc, sub acoperiș șui, cu un provincial care părea mai degrabă al lor... Căpetenia, mai ales, a fost foarte bucuroasă, a băut cu El vin, a mâncat carne de berbec, I-a ascultat toată povestea (unul și unii se mirau de ce aud, El – pentru că face să fie auzit) și n-a fost deloc surprinsă. Nici căpetenia, nici sălbaticii...

„Ar trebui să treci la noi. Dincolo de codri e muntele. Acolo ar fi ca și căminul tău, pentru că acolo avem niște oameni care spun istorii cam cum este istoria ta. Doar nu vrei să te omoare, aici, sau să ajungi soldat și să te omoare cine știe unde?”

El a refuzat, bineînțeles, și poate că a regretat, refuzul, de îndată ce S-a văzut singur, în dimineața următoare. Adică singur, cu niște vin și niște pește mai puțin, dar cu două pături, un țap fript și o blană de lup mai mult...

Sigur că a răzbit iarna. Și, desigur, nu S-a bucurat de primăvară, pentru că primăvara a adus inundații, apoi furtuni și apoi oameni...

S-a dus în amonte și Și-a făcut un bârlog ca de urs... Iar pe acolo au rătăcit imperialii...

De data asta, însă, a avut noroc. Ar fi avut noroc și pentru că, pentru prima oară, a știut ce să-și ceară și cum: mai sigur era să treacă drept unul urgisit de barbarii de dincolo, și să ceară ajutor.

Călăreții imperiali aveau vreo câteva misiuni. Cea mai nouă, pentru ei: racolarea, cu orice preț, a unor oameni buni de muncă. Porunca de sus de tot era să se facă o cetățuie nouă, pe o viitoare latură a viitorului drum imperial reconstruit (cel de pe malul fluviului). Puțin mai spre miazănoapte, ținând și malul, găseai tabăra marelui șantier. Acolo, meșteri erau, erau și muncitori, dar nu erau încă destui muncitori de corvoadă. El avea să devină al treilea, în prima grupă de zece...

Lui, I-a plăcut munca aceea grea, dar cu o noimă limpede. Muncă grea, în rând cu muncile pe care numai puțini, totuși, le mai făceau, pe atunci, în provincie, grea dar recompensată imediat cu mâncare destulă, cu un strop de vin și cu odihnă sub pază (santinelele priveau în exteriorul taberei). Muncă grea, dar din care numai proștii nu învățau. Nu peste mult, calfa L-a plăcut și L-a lăudat în ochii celui de-al doilea meșter. I S-au dat munci mai noi, adică și mai grele, le-a răzbit, și începuse deja să I se vorbească așa cum i s-ar fi vorbit unui confrate mai tânăr, dar apt de un viitor frumos.

Că a plecat, până la urmă, și încă evadând, asta s-a datorat invidiei altor calfe și unui meșter,